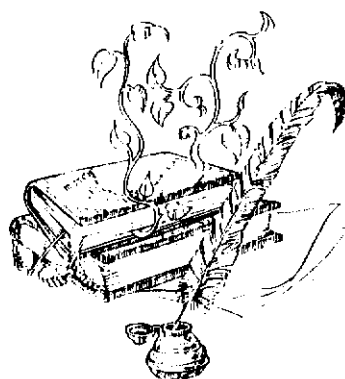
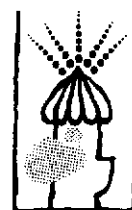

عماد الدین طبری و «مناقب الطاهرین»

علی اکبر تلافی

میرزا عبدالله افندی گوید: متاخرانی
نظیر شهید اول و ثانی، فتاوی فقہی این
شیخ جلیل را نقل کرده اند و از او با نام
عماد الدین طبری یا عماد طبرسی یاد

کرده اند.^۱

عماد الدین طبری حداقل سه اثر خود را
(کامل بهایی، اربعین بهایی و مناقب
الطاهرین) را به نام بهاء الدین محمد، حاکم
وقت اصفهان، نوشته و از وی به سبب
جانب داری از تشیع، ستایش کرده است.
دکتر مصاحب می نویسد: «بهاء الدین

عماد الدین حسن بن علی بن محمد
بن حسن طبری از محدثان، فقیهان و
متکلمان شیعی در سده هفتم هجری
قمری است. از وی آثار مهمی به زبان
فارسی و عربی در دفاع از حریم
اهل بیت (ع) به یادگار مانده است.

او در سال ۶۷۱ هـ. ق به دعوت بهاء
الدین محمد (۶۷۸ هـ. ق.) مشهور به
صاحب دیوان (حکم ران اصفهان در عهد
مغول، پسر خواجه شمس الدین جوینی
-۶۸۳ هـ. ق.- وزیر هلاکو خان، ابا
قاخان و تکودار خان) از قم راهی
اصفهان شد و عالمان و طالبان آن شهر و
شهرهای شیراز، ابرقو، یزد و آذربایجان
را از دانش خود بهره مند کرد.^۱

۱. روضات الجنات، محمد باقر خوانساری،

ج ۲، ص ۲۵۹

۲. ریاض العلماء و حیاض الفضلاء، عبدالله بن

عبسی افندی، ج ۱، ص ۲۷۴

تالیف آن به سال ۶۹۸ هـ. ق. است)^۸

۱۱- عیون المحاسن

۱۲- بضاعة الفردوس

۱۳- الکفایة فی الامامة

۱۴- نهج الفرقان الی هدایة الایمان

۱۵- مناقب الطاهرين

۱۶- [کتاب احول السقیفة]^۹.

این کتاب (مناقب الطاهرين) با نشر ساده و روان نگاشته شده و موضوع آن بحث های کلامی درباره امامت و حقیانیت تشیع، تواریخ و مناقب و معجزات چهارده معصوم (ع) است. مؤلف در اوائل آن می نویسد: «بدان که

۳. دائرة المعارف فارسی، دکتر مصاحب، ج ۱، ص ۴۷۴

۴ و ۵. طبقات اعلام الشيعة، شیخ آغا بزرگ تهرانی، ج ۳، القرن السابع، ص ۴۱

۶. نام این اثر در مناقب الطاهرين آمده، ولی در منابع شرح احوال عماد الدین طبری، از آن یاد نشده است.

۷ و ۸. طبقات اعلام الشيعة، ج ۳، القرن السابق، ص ۴۱

۹. نک: کامل بهایی، حسن بن علی طبری، (چاپخانه قم، ۱۳۷۶ ق.) مقدمه کتاب به نقل از: فوائد الرضویة، محدث قمی، ص ۱۱۱

محمد جوینی به ادب و هنر علاقه

می ورزید و در تشویق و حمایت اهل

فضل، اهتمام تمام داشت.^۳

از تاریخ ولادت این عسالم بزرگ

اطلاعی در دست نیست، ولی بر اساس

تاریخ برخی نوشته هایش تا سال ۶۹۸

هـ. ق. زنده بوده است.^۴

آثار وی از این قرار است:

۱- کامل البهایی (تالیف ۶۷۵ هـ. ق.)^۵

۲- اربعین بهایی

۳- کمال النبوة فی اثبات الملائكة ۶

۴- معارف الحقایق

۵- المنهج فی فقه العبادات والادعية

والآداب الدینیة

۶- نقض علی معالم فخر رازی

۷- تحفة الابرار فی اصول الدین

۸- العمدة فی اصول الدین وفروعه

(این کتاب با نام معتقد الامامیة به سال

۱۳۸۰ هـ. ق. چاپ شده است)^۷

۹- جوامع الدلائل والاصول فی امامة

آل الرسول

۱۰- اسرار الامامة یا اسرار الائمة یا

الاسرار فی امامة الاطهار (در این کتاب،

صوفیان عامه را سرزنش کرده و تاریخ

تصنیف کردن این کتاب (مناقب الطاهرین) از هجرت رسول (ص)، ششصد و هفتاد و یک سال است.»

بخش عمده کتاب را به نقل معجزات چهارده معصوم (ع) پرداخته و به ظن قوی همه مطالب کتاب الشاقب فی المناقب -نگاشته ابن حمزه (قرن ۶هـ.)- را ترجمه کرده است.

از مناقب الطاهرین چهار نسخه خطی شناخته شده است که مشخصات آن ها به این شرح است:

- ۱- نسخه خطی متعلق به کتابخانه بزرگ آیه الله مرعشی نجفی، با شماره ۱۵۸۲ و تاریخ کتابت ۱۰۵۷ هـ. ق؛
 - ۲- نسخه خطی متعلق به کتابخانه بزرگ آیه الله مرعشی نجفی، با شماره ۸۰۹ و تاریخ کتابت ۱۰۶۷ هـ. ق؛
 - ۳- نسخه خطی متعلق به کتابخانه ملک تهران، با شماره ۳۸۹۲ و تاریخ کتابت ۱۰۸۸ هـ. ق؛
 - ۴- نسخه خطی متعلق به کتابخانه مجلس شورای اسلامی، با شماره ۴۹۰۱ و بدون تاریخ و ناقص.
- گفتنی است که عبارت های این چهار

نسخه با یکدیگر هم خوانی ندارد و موارد زیادی از نسخه اول و دوم دارای افتادگی و تلخیص است، ولی با وجود این، با هم شباهت متنی دارند؛ چنان که نسخه های سوم و چهارم نیز چنین اند. و دیگر اینکه اطلاع یافتیم دو گروه، این کتاب را مورد تصحیح و تحقیق قرار داده اند: یکی دفتر میراث مکتوب و دیگری آقای حسین درگاهی، که کار دومی آماده حروف چینی است. سعی هر دو مشکور باد.

پیش نهاد ما این است که در صورت توافق هر دو گروه، کار علمی آنان نقد و بررسی و هر یک که صلاحیت بالاتری دارد، همان چاپ شود. البته ممکن است هر یک دارای نقاط ضعف و قوت باشد که در این صورت می توان با جبران ضعف یکی به جهت قوت دیگری کاری مشترک ارائه داد و آن را چاپ کرد.

بدین سان از چاپ مکرر یک اثر جلوگیری شده و از امکانات مادی و معنوی استفاده بهینه می شود و صد البته اجر و پاداش معنوی هر دو گروه به طور قطع، محفوظ خواهد ماند.